

Štev. 4. Leto 2.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Karla Marksa trg 2 (prej Turjaški
trg), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽJ

Nove vojne nevarnosti.

Zdi se, da je človeštvo že pozabilo na strahote svetovne vojne, če ravno še neizmerno trpi od posledic vojne. In še bo trpelo, kdo zna, kako dolgo. Še niso zaceljene neštete stare rane svetovne vojne, a že se na horizontu javljajo znaki novih, še mnogo strašnejših vojn. Spomini, pa naj bi ti bili še tako jasni v možganih množic, naglo bledijo. Skušnje preteklosti ostavljajo med njimi samo zelo plitve znake in nauke. In edino ponovne skušnje v tem pogledu, izpopolnjene z naučno zavestjo — ker občutek je samo mimoidoči psihološki pojav — lahko te znake poglobe in ohranijo. In te znake lahko s svojo zavestjo poglobi samo **delavski razred**, ki je danes, žalibog, še vedno duševno tudi preveč slab, da bi mogel obvarovati svet pred novimi katastrofami. Nevarnosti teh katastrof, medtem, podajajo dan na dan vse večje in vsak trenutek lahko pride do erupcije vojnega vulkana, na katerem se danes nahaja človeštvo.

Kamorkoli se danes ozremo, povsod fantom novih vojn zavzema vse izrazitejše oblike. Kapitalistično-imperialistična nasprotstva na Balkanu in na vzhodu Evrope, borba med Združenimi državami Amerike in Mehiko, spopad Kitajske z Anglijo v Aziji in tajna diplomatska borba med posameznimi velesilami — vse to preti, da svet zopet vrže v požar novih vojn. A da se države, vse brez razlike najresnejše pripravljajo za te vojne, se vidi najboljše iz njihovega mrzličnega oboroževanja na kopnem, na morju in v zraku, vključ vsem »konferencam za razorožitev«. In dokler obstoja! Na eni strani »Društvo narodov«, katerega naloga je, da baje rešava vse spore med narodi na »mirni način«, se med tem na vse strani sklepajo tajne in javne vojaške pogodbe in zveze, ki jim je cilj, da pripravijo in izzovejo nove vojne. Delirij oboroževanja je zavzel takšne razmahe, da danes vojni budžeti posameznih držav presegajo daleč vse one budžete pred 1914. letom najmilitarističnih držav in goltajo ogromne narodne dobrine, ter mečejo s tem široke narodne sloje v še večjo bedo.

Z vsakim dnevom postaja vse očitnejše, da so buržujske fraze o »večnem miru« »pravici« in »svobodi« po vojni bile samo nesramna laž in goljufija in da kapitalizem ni najmanj spremenil svoj prvobitni značaj. On se poslužuje sedaj istih sredstev in metod, kakor se je posluževal pred »svetovno vojno proti nemškemu militarizmu«, da doseže svoj cilj — osvojitve novih trgov, kako bi dosegel čim večji profit. In mesto prejšnjega nemškega, imamo danes svetovni militarizem še v slabši izdaji, ki preti, da svet popolnoma potepta pod seboj.

Notranja nasprotstva v kapitalistični družbi, konkurencka borba med posameznimi kapitalističnimi trusti, tekmovalanje za novimi trgi in imperialistične težnje vseh držav, so naredila današnji svetovnopoličen položaj obupen. In samo tisti, ki je v stanju, da globlje pogleda v te svetovnopolične razmere in odkrije lažljivo in goljufivo krinko sladkobednih in licemernih diplomatov vseh vrst, lahko oceni vso resnost in nevarnost tega položaja.

In čeprav bojevanje v kapitalistični družbi tudi po svetovni vojni v obče ni prenehalo, ker je to v naravi kapitalizma, vendar prve dni ni bilo nevarnosti nekakšnega oboroženega konflikta širših razmer, ki bi v svoj

krog potegnili cele kontinente. Danes, medtem, osem let po svetovni vojni postaja ta nevarnost vse konkretnjša in bližja. Slepe in anarhistične kapitalistične moči vedno krepkejšo nastopajo v to smer. In ako se tem silam ne zoperstavi protisila, je katastrofa neizogibna. A kaj bi tedaj, pri današnjem stanju vojne tehnike, ko vodi glavno besedo zračno brodogojstvo in strupeni plini, nastalo, ni treba niti govoriti. Cela mesta in celi narodi bi izginili s površja zemlje, a ostali bi padli v barbarstvo. Strašne perspektive vsled katerih se je zijo lasje.

Neposredno po svetovni vojni, dokler so spomini in rane še bile sveže in dokler je politični vpliv delavskega razreda v posameznih državah bil odločujoči, kapitalizem ni mogel potegniti narode v nove vojne avanture. Medtem je kmalu za tem zavladala med temi narodi ravnodušnost, a med delavci, radi pretiranih nad in iluzij v nekakšne socialne čudeže, razočaranje, ki je omogočilo, da so stare vojne sile prišle zopet na površje in se razmahile. Danes vlada jo s svetom te sile popolnoma in kupično vedno več materiala za nove vojne spletke in mednarodne konflikte.

Je še samo ena slika, ki je sposobna, da prepreči te konflikte in uklopi vojne nevarnosti, in to je **svetovni socialistični proletariati**. Edino on, ne navdušujoč se z pacifističnimi iluzijami in utopističnimi nadami, resnično brani idejo miru. In zato in zopet in to vedno bolje mora delati na to, da postane odločujoči faktor na svetu. On mora zopet doseči, ne samo ono prejšnjo politično moč, ki jo je imel pred svetovno vojno, nego tako moč, ki v bodoče onemogočava imperialistične vojne. In prvi pogoj za to je: ta proletariati mora dobiti zopet svojo staro samozavest, vpostaviti svojo popolno duhovno in organizacijsko enotnost in za svoje ideje zainteresirati najširje narodne sloje.

Ko smo pisali zgornji članek, opozarjajoč železničarje, kakšna nevarnost se bliža proletarskemu razredu in pozivajoč vse, ki čutijo proletarsko, da se strnejo v organizacijo, nam je prišel v roke **manifest**, ki so ga izdali **kulturni delavci** iz Avstrije, Čehoslovaške, Holandske, Francije, Švice, Anglije in Nemčije in ki je naperjen proti novi vojni, ki se pojavlja na horizontu. Ta manifest priobčujemo, da železničarji uvidijo, da povsod vstaja sila proti konturam nove vojne.

Glasi se:

»Kljub mirovnim zagotovitvam v Ženevi in Locarnu se nadaljuje mrzlično oboroževanje držav. Anglija povečuje svojo mornarico. Francija zlasti pomnožuje svoje vojne aeroplane. Dnevno grozi Mussolini v novo vojsko. V Ameriki so imperialistični trusti vzeli zunanjo politiko v svoje roke.

Majhne države, kakor n. pr. Poljska, Litavska, Letonska, baltanske dežele, ki jih financirajo in podpirajo velike države, zapravljajo ogromne vsote za vojna oboroževanja.

Dočim pošilja Zveza narodov mirovne čestitke v svet, grozijo nove težke in krvave vojne. Napetost med Mehiko in Ameriko ni pojenjala. Anglija je poslala svojo mornarico v kitajska pristanišča. Cele divizije je že mobilizirala, da jih izkrci na Kitajskem in z vojaško intervencijo uduši veliko kitajsko osvobodilno gibanje.

Vojna med Anglijo in Kitajsko bo prišla, če se delovno ljudstvo v naglici ne upre novi vojni.

Toda dasiravno si imperialistične sile nasprotujejo med seboj, v enem so si vse edine, v namenu namreč, preprečiti povzdig sovjetske Rusije. Vedno jasneje in odkriteje se vrši propaganda v časopisju, v velikih bančnih koncernih in težki industriji, da se ne nasprotuje Rusiji samo diplomatsko in z odtegotvanjem kreditov, temveč tudi vojaško. Oboroževanje posameznih držav kaže, da je v prvi vrsti namenjeno proti ruski sovjetski Uniji. Vedno več imperialističnih vojaških klik je mnenja, da je vojna proti sovjetski Rusiji potrebna čim prej, tem bolje. V tej resni uri neposredno grozečih novih svetovnih vojn dvigujejo podpisane žene in moške svoj plamenec protest, zlasti pa proti pripravam, ki so naperjene proti sovjetski Rusiji.

Apeliramo na vse ročne in duševne delavce, na vse delovno ljudstvo mest in vasi, da ustvarijo skupno fronto, ki bo močna dovolj, da zlo mi vsake nove vojne pustolovščine.

Nobenih imperialističnih vojn več!

Roke proč od Kitajske!

Roke proč od sovjetske Rusije!

Še enkrat železniško uradništvo.

Glasilo Zveze je čutilo potrebo, objaviti v svoji prvi letošnji številki polemichen pamflet proti novoletni številki našega U. Z. Naš članek o železniškem uradništvu skuša pobiti s par banalnimi frazami o političnih internacionalnih šlagerjih, obenem pa zahteva, da sodrug-urednik, ki ga apostrofira z »inteligentom«, doprinese »globoko zasnovanih, idejnih dokazov« za upravičenost razredne organizacije in razrednega boja. V tem pamfletu je interesanten tudi sledeči pasus, ki ga prinašamo dobesedno: Sodrug uradnik naj si zapomni, da tudi narodni stanovski železničarji **poznajo** nauk Marksa in marksizem. Mi nismo nikdar **negirali** nauka Marksa, a da ne moremo priznati nezmotljivosti njegovih naukov, je pa čisto naravno in dokazuje, da znamo misliti z lastnimi možgani.

Prvo, kar pade v oči, je dejstvo, da skuša pritisniti naša Zveza na vse, kar je razrednega, nekaj odložen pečat političnega internacionalizma, ki naj že vnaprej osvoja vsako misel na razrednost, ki naj oplašči človeka pred vsakim študijem tega vprašanja. Zdi se, kakor kaka mati, ki pravi svojemu radovednemu, neboljživemu detetu: Bavbav pride! In tak bavbav je za nje razredni boj. Še nikdar ni skušala svojemu članstvu raztolmčiti bistvo razrednega boja in še nikdar ni povedala, zakaj ga noče, odnosno, zakaj se ga boji. Zato lahko mirno trdimo, da jim je to španska vas.

Tembolj pa nas je presenetilo gornjih par stavkov, namreč: **Poznamo marksizem, ga tudi ne negiramo, ali...** To je res višek logike, vreden, da bi se ga ovekovečilo v kaki učni knjigi stanovskih organizacij. Ali **poznajo** marksizem in ga **priznajo**, ker ga **ne negirajo**, ali pa ga **ne poznajo** in ker ga **ne poznajo**, ga tudi **negirajo** **ne morejo**. Eno izključuje drugo.

Nič manj zanimiva ni trditev, da so Marksovi nauki zmotni. Ni sicer povedano, kateri nauki so pogrešni, ker nam gre pa v stvari za Marksov nauk o razrednem boju, o emancipa-

Ne moremo trpeti, da bi nove roparske vojske ovirale zgradbo mlade države, ki toliko obeta. V vseh mestih in krajih se morajo združiti vse žene in vsi moške brez razlike strankarske pripadnosti in svetovnega naziranja, ki so odločeni, da z vsemi svojimi silami preprečijo nove vojne in nove vojaške vpade v sovjetsko Rusijo.

Roke proč od Kitajske!

Roke proč od sovjetske Rusije!

Proti novim vojniam!

Za obrambo prve delavsko-kmečke republike!

Manifest so podpisali:

Iz Avstrije: gospa dr. Adlerjeva;

iz Čehoslovaške: prof. Nejedlý,

poslanka Landova-Stihova;

iz Holandske: Henrieta Roland-

Holst, John Kruyt;

iz Francije: Henri Barbusse, Al-

bert Fournier;

iz Švice: August Forel, dr. Brup-

bacher;

iz Anglije: Cook, Tom Man, Lans-

bury;

iz Nemčije: Ledebour Georg, Kä-

the Kollwitz, Egon Erwin Kisch, Ar-

thur Holitscher, Nittfogel, dr. Aus-

länder, dr. Ing. Graf von Wedel,

Ernst Toller, Hermynia zur Mühlen,

Johannes Becher, dr. Erwin Ruge,

Julian Borchardt i. dr.

ciji proletariata, torej za dejstvo, da je socialna struktura človeštva razredna, ne bo potrebno razpravljati o ostalih Marksovih naukih. Nastane torej vprašanje, ali je človeštvo razdeljeno v razrede, kakor uči Marks, ali ni? Mislimo, da ni naivneža med železničarji, ki bi hotel to dejstvo zanikati. Kako pa naj bi človek nekaj zanikal, kar postoji, kar lahko opta, kar nas vse vedno bolj k tlom tlači! Mislimo, da ni tu potrebno ponavljati dokazov, ker nam jih vendar življenje vsakodnevno vsiljuje cele kopice! In spoznanje tega mora privedi vsak zdrav razum do priznanja dejstva, da so med ljudmi izkoriščevalci in izkoriščanci, da tvorijo izkoriščevalci en (raznolik) razred in izkoriščanci drugega, ki nima s prvim nič skupnega. Čisto naravno je, da se izkoriščani razred bori proti izkoriščevalcem. In nič drugega kot logična konsenkenca prednjega je, da je ta boj razredni boj, da **mora biti** razredni boj. Kajti, če ta boj ni razredni boj, izgubi svoj moralni in etični raison d'être (upravičenost obstoja). Kdor razrednega boja, ki stremiti kolektivno za intelektualni in materialni povzdig izkoriščanega razreda in končno za njegovo osvoboditev izpod kapitalističnega jarma, ne priznava, ta hoče in priznava zavestno ali nezavestno individualen boj, boj individua po načelih manchestrstva, t. j. absolutna svoboda pri izberi načina in sredstev, da si indvidij izboljša svoj položaj, kar pomeni v praksi brezmejen egoizem, stremišstvo (šreberstvo), protekcionizem, popolno zanikanje enakovrednosti članov človeške družbe ali naroda itd.

Postojijo torej samo dve idejni bazi organiziranja. So sicer tudi med tema bazama načini, ki se pa v bistvu ali pravim razrednim organizacijam, vendar z nedovoljnim obrisom svojega hotenja ali pa manchestrstvu. Odgovor na vprašanje, kam spadajo naše stanovske organizacije, ni težak. Da se celotna organizacija ne giblje v ekstremih manchestrstva, je pripisati deloma številu organiziranih

članov, deloma podpora meščanske družbe, deloma pa razvoju časa in vpliva razrednega boja. Da so se manchesterške metode v naprednih modernih državah že preživele, ni treba posebej dokazovati. Saj predstavljajo n. pr. v zapadnih in severnih evropskih državah stanovske organizacije samo še rudimente (ostanke).

Kar se specielno uradništva tiče, vlada pri mnogih prepričanje, da ne spada v ta razred izkoriščanih, to pa radi tega, ker se jim niti v šoli niti v poznejšem življenju ni nudila prilika spoznati bistvo svojega položaja. V resnici je ta položaj ravno isti, kot pri ročnem delavstvu, le način udeleževanja je drugi, kajti ročni delavec prodaja svojo fizično delovno silo, duševni delavec pa svojo duševno. Kakor prevladi kapital ročnega delavca za nadvrednost produkcije

(razlika med plačo za delo in faktično vrednostjo produkcije), ravnotako prevladi duševnega delavca. Je še nekaj takih predsodkov, ki se pa takoj razblinijo v nič, če jih analiziramo.

Vidimo torej, da med duševnim in ročnim delavstvom ni nikake bistvene razlike. Tisti predsodki, ki še ločijo obe krili proletariata, so umetno vstvarjeni in negovani od buržoazije. Dolžnost enih kot drugih je, da se povsod in vselej proti tem predsodkom bore in da jih pobijajo. Dolžnost duševnega delavstva pa je, da se združi v enotno falango z ročnim, da si tako skupno potom razrednega boja pribori človeško življenje. Tej zgodovinski nujnosti mora duševno delavstvo slediti, kakor ji je sledilo že v drugih državah, če noče, da bo šla zgodovina mimo in preko njega. Organ. žel. uradnik.

Pred skupščino bolniške blagajne.

Dne 20. februarja 1927 se vrši v Ljubljani v Mestnem domu redna skupščina bolniške blagajne, kjer se bo poročalo o delu o preteklem poslovnem letu in naredilo smernice za bodoče delo.

Preteklo leto je pokazalo nekaj dobrih rezultatov, a marsikak sklep in napor našega upravnega odbora se je razbil ob nevidevnosti centralne uprave v Beogradu. Sicer priobčimo celotno poročilo v prihodnji številki »U. Ž.«.

Danes se bomo pečali le s smernicami za bodoče delo.

Lani smo stavili 14 samostojnih predlogov, ki jih letos v dotični obliki več ne ponavljamo, ker se pač nahajajo pred centralno upravo v Beogradu, ki jih ima uporabiti povodom sestave nove uredbe in pravilnika.

Letos smo se obrnili v prvi vrsti na najnujnejše naše zahteve. V najkrajšem času se ukine stanovanjski zakon in na stotine železničarjev z družinami bo izpostavljeno preganjanju, odpovedi stanovanj in znašli se bodo na cesti. Humanitarni fond pa po svojem centralističnem sistemu kupi ves denar v Hipotekarni banki v Beogradu, kjer se daje na razpolago raznim jugoslovanskim kapitalistom po nizki obrestni meri.

Naša zahteva je, da se s takim gospodarstvom v fondu preneha ter da se denar porabi v prvi vrsti za železničarje in za omiljenje stanovanjske bede.

Zato so naši sodrugi stavili za skupščino naslednji predlog:

Predlog za omiljenje stanovanjske bede.

Z ozirom na veliko stanovanjsko krizo, kateri so v prvi vrsti izpostavljeni državni nameščenci, ker uprava stanovanjskemu vprašanju ne posveča potrebne pozornosti ter z ozirom na širjenje raznih bolezni, ki imajo svoj izvor ravno v nezdravih stanovanjih, redna skupščina soglasno sklene, predložiti glavni redni skupščini bolniškega fonda v Beogradu sklep, da se v bolniškem fondu nabavi preostali denar za posameznim oblastnim upravam na razpolago, ki naj ga po lastni uvidevnosti vporabijo v svrhu omiljenja stanovanjske krize s tem, da ali graje stanovanjske hiše v lastni režiji, ali pa dajo posameznim članom fonda za zgradbo stanovanjskih hiš primerna posojila proti daljši amortizaciji.

Ljubljana, dne 11. februarja 1927.

Drugi predlog je posebno važen za celokupno delavstvo, ki se danes ne more posluževati ambulantnega zdravljenja v centralni ambulanti, ker zgubi pri tem na prejemkih, ker ne dela. Že upravni odbor je svoječasno sprejel sklep, da naj se delavcem in profesionistom za izgubljene prejemke za oni čas, ko se zdravijo v centralni ambulanti (zobozdravljenje, notranje bolezni itd.) plača hranarina. Centralni upravni odbor (ki je v rokah Zveze; Op. ured.) je ta naš sklep odbil, češ, da se ambulantno zdravljenje ne more smatrati za bolezen. Tak ukrep mora popolnoma uničiti vse dobre strani centralne ambulante, ker se je delavec pač ne more posluževati, ker od svojih nizkih prejemkov ne more odstopiti niti en vinar, ker ga kruto rabi za vzdrževanje družbe.

Da se temu odpomore, so naši sodrugi stavili nujen predlog za

oblastno skupščino, da se delavcem za zdravljenje v ambulantni plača hranarina, ako izgube prejemke, ter bodo ta predlog forsirali tudi na glavni skupščini.

Predlog se glasi:

Zaračunavanje hranarine delavcem za slučaj zdravljenja v centralni ambulanti.

V slučaju zdravljenja v centralni ambulanti nastavljenec ne zgubi na svojih prejemkih, ker dobiva mesečna plačo, dotični delavci, ki se hodijo zdraviti k specializmom v ambulanto, izgube urnino za zamujeni čas, ker se ne javijo bolnim.

Pravočasno specielno in zobno zdravljenje je v velikem interesu fonda kot takega, ker se s tem prepreči dolgotrajno bolehanje in prihrani hranarina ter spada po čl. 56 pravilnika tudi specielno zdravljenje med zakonite dajatve boln. fonda.

Redna skupščina soglasno sklene predložiti sklep ljubljanskega upravnega odbora, da se izplačuje v smislu čl. 62 pravilnika v onih primerih, kjer članu vsled zdravljenja v centralni ambulanti odpade mezda, hranarina, redni glavni glavni skupščini načelno odobritev.

Ljubljana, dne 11. februarja 1927.

Izmena uredbe in pravilnika bolniškega fonda je nujno potrebna ter smo to stvar že opetovano forsirali, a je centralni upravni odbor, odnosno minister saobračaja do danes onemogočil naše napore.

Prva glavna skupščina je brskirala naše predloge, a vsled tega ne smemo opustiti našega boja (pripravili bomo dobro organizirano protestno akcijo) ter stavimo za to danes ponovno naše zahteve po novi uredbi.

Naš predlog, ki gotovo ustreza željam celokupnega članstva, se glasi:

Izmena uredbe in pravilnika.

Sklepe lanske skupščine ljubljanskega bolniškega fonda je glavna redna skupščina v Beogradu dne 12. aprila 1926 prešla s pripombo, da bo o njih razmotrila izredna glavna skupščina, ki bo sklicana radi izmene uredbe in pravilnika. Sedaj sestavlja novo uredbo ministarstvo saobračaja in socialne politike v posebni komisiji brez sodelovanja članstva in voljenih upravnih odborov.

Redna skupščina konstatira, da je ta postopek gaženja zakonitih odredb uredbe, ki v § 27 odreja, da daje upravni odbor mišljenje proti takemu postopanju, zajedno pa soglasno zahteva, da se o snutek nove uredbe razpošlje vsem oblastnim upravnim odborom v stavljanje izmenjavalnih predlogov.

Glavni redni skupščini boln. fonda, ki se bo vršila dne 20. marca 1927, pa predlaga, da sklene, da bodi nova uredba in pravilnik izdelana na sledečih principih:

1. Zavarovani morajo biti vsi železničarji in njih rodbine, nastavljeni in delavstvo, pogodbeni delavci in snažilke.
2. Bolniški fond naj bo v svojem delovanju avtonomen in neodvisen od ministarstva saobračaja. Posamezne oblastne uprave naj imajo popolno samoupravo.
3. Vse dajatve naj bodo za vse železničarje jednake (za nastavljenice in delavce) in naj se ne ločijo po mestih ali draginskih razredih.

Predvsem pa:

- a) Pripadaj 100 odstot. hranarina za 52 tednov, izplačljiva koncem meseca zajedno s plačo. Prve tri dni pripadaj nezmanjšana mezda, za bolezni čez tri dni se izplačuje hranarina od prvega dne dalje. V slučaju zdravljenja v bolnici pripadaj družinskemu očetu cela hranarina, a samcu polovična.

- b) lečenje naj bo brezplačno ne le v bolnicah, ampak tudi v zdraviliščih, sanatorijih in toplicah.

- c) Podpora za otroke (zdravljenje, pogrebina itd.) pripada tudi po 18. letu

starosti do 23. leta, ako so otroci brezposelni in v oskrbi staršev, ali nadaljujejo šolanje.

- d) Članom naj se izdajajo vsa za zdravljenje potrebna zdravila brez vsake omejitve, toraj tudi specialna.

- e) Bolniške stroške plačaj bolniška blagajna za ves čas zdravljenja v bolnici, a nadalje, dokler pripada hranarina.

4. Budžetiranje od strani centralne uprave naj se odpravi ter razpolagaj z vplačanimi prispevki članov in enakim prispevkom državnih železnic kot delodajalca, oblastni upravni odbor. Glavna skupščina naj odredi letno le gotov odstotek za proračun centralne uprave.

5. Pri nastavitvi zdravnikov odločuj oblastni upravni odbor.

6. Vsi zaključki glavne skupščine postanejo takoj izvršeni.

Ljubljana, dne 11. februarja 1927.

Vprašanje zobozdravljenja je stopilo v odločilno fazo ter je že upravni odbor ukrenil vse korake, da se omogoči zobozdravljenje vsem članom in rodbinam s tem, da bo postavil pet novih zobozdravnikov (Novomesto, Jesenice, Čakovec, Ptuj in Celje). Potrebno je, da se v tekočem letu ukine omejitev zobozdravljenja, ki je bilo vezano na leta članstva. Zato se je stavil naslednji predlog:

Ukinitev omejitve zobozdravljenja.

Od ministarstva imenovani upravni odbor b. f. je v svoji seji dne 15. januarja 1925 sprejel glede zobozdravljenja gotove omejitve in je določil za posamezne dajatve gotovo dobo članstva.

Ta ukrep je storil vsled pomanjkanja kredita in nakopičenja prošelj, ki jih en zobozdravnik ni mogel v svojem delovnem času rešiti.

Ker je upravni odbor tekom preteklega poslovnega leta ukrenil potrebne korake, da omogoči osebo uspešno zobozdravljenje in se bodo postavili novi zobozdravniki sklene redna skupščina bolniškega fonda ukiniti s takojšnjo veljavnostjo s sklepom od 15. januarja 1925 odrejeno omejitev, tako da bo bolniški fond v bodoče nudil zavarovanemu osebo vse ugodnosti glede zobozdravljenja, vstavitve umetnih zob, nabave protez itd. in sicer po enoletnem članstvu pri bolniškem fondu zase in po dveletnem članstvu za rodbinske člane. V nujnih slučajih (hudo boleči zobje) pristaja upravičencu na podlagi odobrenja upravnika centralne ambulante, ne oziraje se na dobo članstva.

Ljubljana, dne 11. februarja 1927.

Krščanski socialci, izvedite program!

Za vse koristi, ki jih je dobilo delavstvo v Jugoslaviji, se ima zahvaliti razrednim bojnim organizacijam: osemurnik, obratni zaupniki, Delavske zbornice, bolniško zavarovanje, zakon o zaščiti delavstva — vse to so izvajale razredne organizacije v letih 1918—1920. Nato sledeča reakcija je hotela stopnjema vse te zakone in odredbe izpremeniti v ničvredne cunje papirja. Socialne določbe se danes izvajajo le tam, kjer so močne naše organizacije.

Krščanski socialci se neprenehoma hvalijo, da imajo najboljši socialni program. Tako hvali zadnja »Pravica« svoj program in svojega ministra Gosarja. Ne maramo naštevati vseh dejstev, kakor so kršč. socialci v preteklosti govorili socialno, delali pa popolnoma reakcionarno. Danes jim rečemo samo to-le:

Sedaj ste na vladi. Predstavnik slovenskih krščanskih socialcev, g. Gosar, je minister za socialno politiko. Doslej so kršč. socialci upravičeno imenovali to ministarstvo — ministarstvo za socialno smrt. Danes ne zahtevamo, da Gosar uvede socialistično družbo, temveč zahtevamo, da uvede v tem ministarstvu za socialno smrt vsaj tako dobro socialno politiko, ki jo izvajajo reakcionarni angleški lordi. Na podlagi slavnih govoranc kršč. socialcev samih jih pozivamo danes, da kot vladna stranka izvedejo sledeče:

1. odpravo zakona o zaščiti države, ki jemlje delavstvu najosnovnejšo državljansko svobodo;

2. uvedbo tiskovne svobode;

3. izvedbo svobodnih občinskih volitev na podlagi čistega proporca;

4. socialno zaščito stanovanjskih najemnikov in državno zidavo stanovanjskih hiš;

5. odpravo krivičnega davka na ročno delo;

6. prepoved nočnega dela v pekarnah in drugod po zakonu o zaščiti delavcev;

Zdravljenje v kopališčih je bilo v preteklem poslovnem letu nepovoljno, ker se zdravljenja pač niso mogli poslužiti nižji sloji, zlasti delavci, ki ne morejo plačati iz svojega še po 30 do 50 Din dnevno, ker pač niti toliko hranarine ne dobe. Sklep našega upravnega odbora, da se da brezplačno zdravljenje, je centralni odbor protizakonito odbil.

Ker stojimo zopet pred novo sezono v kopališčih ter čaka na zdravljenje v kopališčih nešteto železničarjev in njih rodbinskih članov. Da se vsaj v letu 1927 omogoči uspešno zdravljenje, predložimo skupščini naslednji predlog:

Ureditev zdravljenja v toplicah in kopališčih.

Z odloki št. 422 od 12. in 13. maja 1926, razglašeni z okrožnico št. 54-VI od 16. maja 1926, je centralna uprava humanitarnih fondov v Beogradu odredila denarne pomoči za zdravljenje v toplicah in kopališčih in sicer Din 20.— za hrano in Din 15.— za stanovanje.

Oblastna skupščina humanitarnih fondov ugotavlja, da je s tem odlokom centralni upravni odbor omejil kompetenco oblastnih upravnih odborov, določeno v § 27 navedbe ter protizakonito kršil navedbo kot tako, ki v paragrafu 17 in 55 navedbe in § 59 pravilnika jasno odreja, da nosi vse stroške za zdravljenje v kopališčih in bolniški fond in da denarno pomoč odreja upravni odbor bolniške blagajne od slučaja do slučaja.

Oblastna skupščina soglasno sklene, da se ima v vseh slučajih zdravljenje v toplicah in kopališčih postopati v smislu jasnih določb navedbe ter predlaga glavni redni skupščini, da uvodoma citirani odlok centralne uprave sistira in odredi, da oblastni upravni odbori v vsakem slučaju zdravljenja v toplicah ali kopališčih postopajo striktno po § 17 navedbe in § 59 pravilnika.

Ljubljana, dne 11. februarja 1927.

S temi predlogi bomo skušali izboljšati položaj železničarjev, pozivamo pa istočasno službe proste železničarje, da se dne 20. februarja 1927 udeležijo skupščine, da s tem dokažejo, da hočejo v bolniški blagajni izboljšanje, da nočejo v bolniški blagajni biti odvisni od ministarstva, ampak da hočejo v bolniški blagajni samoupravo.

7. dati brezposelnim onih 30 milijonov dinarjev, ki jih je zbralo delavstvo pa jih zadržuje vlada; uvedbo redne in izdatne državne brezposelne podpore;

8. izvedbo starostnega in nezgodnega zavarovanja, ki bi se moralo začeti izvajati že predlanskim;

9. uzakonjenje mednarodnih konvencij Mednarodnega Urada Dela, zlasti konvencije o šurniku;

10. razširjenje zavarovanja na poljedelske delavce;

11. prisiliti podjetnike, da po zakonu o zaščiti delavcev zidajo dečje in materinske domove;

12. znižati visoke carine, ki povzročajo draginjo;

13. eksistenčni minimum, ki naj bo davka prost, naj se zviša s sedanjih 5000 Din na 30.000 Din;

14. državnim uslužbencem, invalidom in vpokojencem urediti in izboljšati plače, pokojnino in rentnino;

15. v vojski zmanjšati službovanje na 9 mesecev;

16. upostaviti redne diplomatske in gospodarske odnose z Rusijo;

17. dati rudarjem pravilnik, ki ga delavstvo zahteva!

To so minimalne zahteve, ki jih stavimo krščanskim socialcem. Vse to, kar tu zahtevamo, že ima delavstvo v vseh modernih kapitalističnih državah. Večino teh socialnih določb vsebujejo že dosedaj pisani jugoslovanski zakoni, ki jih je treba le oživiti.

Za večino teh zahtev so se doslej v besedah zavzemali tudi kršč. socialci. Ako niste navadni demagogi in ljudski goljufi, jih boste sedaj izvedli v dejanju. Če jih ne izvedete, ste prav taki reakcionarci kakor žerjavci in radikali.

Delavci, vi pa pazno kontrolirajte, kaj bodo gospodje delali!

Ne po besedah, temveč po dejanjih mora delavstvo soditi!

Dopisi.

Iz Mariborske delavnice.

Ker smo že dalje časa molčali, je gotovo mnogo naših sodrugov bilo mnenja, da smo mi delavci v tukajšnji delavnici z razmerami v katerih živimo popolnoma zadovoljni, in se čutimo kot v obljubljeni deželi, tudi popolnoma srečne in zadovoljne.

Da pa temu ni tako, hočemo pokazati v katerem se nahajamo, tudi nekoliko pojasniti, in podati našim sodrugom in prijateljem tudi nekakšno sliko o temu, kaj se pri nas vse godi in kaj je vse na železnici mogoče. Od pravic katere smo imeli pod bivšo južno železnico, je nam ostalo zelo malo ali pa nič, vzlic temu da je bivši slavnoznani prometni minister gosp. Janković, nam z velikanskim plakati po prevzetju, obljubil enake pravice, od katerih pa danes večinoma že vse pogrešamo. Za spomin za raznovrstne na plakatih dane obljube smo si obdržali, samo nekoliko plakatov, kar se pa tiče starih pravic, je pa ostala samo ta razlika, da so poprej kazni narekali in sodili samo višji uradniki in strokovnjaki, med tem kot si danes to sme dovoliti že vsak sluga, in če tudi nima o železnici nikakšnega pojma, glavna stvar je to, da je pristen agitator nasprotne organizacije.

Za vsako malenkost se od raznovrstnih mladih gospodov grozi s kaznijo, v večjih slučajih se tudi kaznuje, in to v tem času ko se vršijo raznovrstne korupcije in goljufije, v katere so zamotani visoki uradniki na mero-dajnih mestih.

Nismo še pozabili na premogovno afero v Zagrebu, pri kateri je bila železnica, oziroma država oškodovana za težke milijone in ni še končana preiskava g. I. o kateri bomo še poročali, in če se je pojavila druga afero v kurilnici Maribor, o kateri govori danes celokupna javnost, in katere bo tudi gotovo postala prav zanimiva.

Pri nas nižjih uslužbencih se vidi vsaka malenkost, in ko se vračamo iz službe proti domu, stražijo nas civilni detektiv, kakor največje tatove, in gorje temu, kateri si dovoli vzeti seboj košček lesa ali premoga, katerega kupiti si itak ne more, pri svojem nizkem zaslužku. Zgodilo se je že parkrat, da je detektiv oporekal celo tudi, da si je delavec nesel domov umazano površno obleko, katero je bilo potreba oprati. In če si na primer v delavnici eden ali drugi delavec napravi iz odpadkov kakšno malenkost, katero potrebuje za lastno potrebo, in nima železnica pri tem gotovo nikakšne škode, že kričijo raznovrstni gospodje, da delamo nekakšen kšeft in grozijo z kaznijo.

Mi vsi smo za to, da mora biti pri vsakem podjetju red in disciplina, in ne zagovarjamo tatvine, zahtevamo pa ob enem od merodajnih faktorjev naj bodo predpisi za vse enaki, in da poskrbijo za to, da se za vedno prepreči raznovrstne korupcijske afe-re, ki se vršijo z državnim imetjem, in ki škodujejo ugledu železnice. Zanimivo pri raznovrstnih aferah in žalostno je dejstvo, da so zapleteni v nje vedno največji kričarji in nasprotniki naše organizacije, in kateri se štejejo po njihovem mnenju za državotvorce, kar se pa z njihovim ravnanjem prav nič ne strinja.

Priznati pa moramo ob enem, da tudi med uradništvom danes že obstoje nekoliko zavednosti, in že posamezni obračajo hrbet Zvezi Jug. Železničarjev, in pristopajo k Savezu Ujedinjenih Železničarjev, kar je za pozdravljati, in kar je zaznamovati kot napredek naše organizacije, katere je edina, ki se bori in hoče izboljšati in pridobiti naše stare pravice in izboljšati položaj celokupnega železniškega osebja. — Železničar.

Dopis iz Koroške proge.

Ker se iz naše proge le malo kedaj kateri oglasi v našem železničarju, radi tega vidim potrebno, da se oglašim in orišem današnje razmere in delovanje naše železniške uprave. Marsikateri si boje gotovo mislil, da uživamo mi železničarji na naši progi vse dobroto. Dragi sodruzi, ker se zavedam, da je dolžnost slehernega zavednega železničarja, da poroča v naš list iz svojega delokroga stanje in razmere v katerih se mi trpin danes nahajamo. Sodrugi, znano nam je, da se nahajamo v dobi, ko nema kredita, znano nam je tudi, da se vršijo redukcije za

redukcijo na vseh progah našega omrežja, in istotako se je vršila redukcija v preteklem letu tudi pri nas na naši progi. Reduciralo se je železničarje, ker pa to ni zadostovalo, so reducirali tudi postavljalnice (Stellwerke), podaljšala se nam je služba na 16 do 18 dnevno, in potem tega se nas izžema kakor limono. Izjemno se pa izkorišča uslužbenca na postaji Bistrica in Ruše. V minulnem letu so že odpravili postavljalnice iz postaje Ruše, za njimi sta potovala tudi dva kretnika. In sedaj v najkrajšem času bodo odpravili postavljalnice iz postaje Vuhred in Marenberg in premeščeni bodo tudi kretniki. Sliši se danes že govoriti, ako ne bode još kredita na razpolago, da pride potem tudi postaja Bistrica v poštev. Tudi od tukaj bodo romali uslužbenci ozir. kretniki, kdo ve kam? Nazadnje pride še postaja Sv. Lovrenc na Pohorju na vrsto, in od tam bodo šle vse varnostne naprave iz naše proge. Sodrugi, kaj bi porekla k temu delovanju bivša južna železnica. Omenjena družba je v resnici gradila in napredovala, ozirala se je tudi na svoje uslužbenke. Olajševala je službene razmere in skrajševala službeni čas, ozirala se je tudi, da so imeli železničarji za službo primerno obleko. Sodrugi, danes živimo v dobi splošne redukcije, ker nema kredita; ali bati se je treba, ako gre ta stvar tako dalje, da se bodo poleg tega še vršile poneverbe za poneverbo, da ostane železničarji brez železnice, na drugi strani si pa vsak železničar lahko predstavi, ako nam uprava ne da dostojne obleke, da postanemo sčasoma navadni cestni pome-tači. Kaj bodo porekle k tem druge napredne države? Sodrugi, znano vam je tudi, kako na slabih nagoh stoji danes naša bolniška blagajna in kaj bode z našo penzijo? Sodrugi, zavedni železničarji, apeliramo na vas, da se ozirate na vse strani, ker preveliko je še naših sotrpinov, kateri tavajo sem in tja in se ne zavedajo dejstva, da je edino njih mesto le v razredni borbeni organizaciji. Dolžnost nas kliče, da gradimo našo strokovno borbena organizacijo, kakor tudi našo bodočnost. Sodrugi, vse druge organizacije, katere so na verski ali narodni podlagi, služijo le v dobrobit kapitala. Čas je tudi, da se organiziramo od prvega uradnika do zadnjega delavca na progi, ker le potem skupne moči in sloge bo nam možnost dana, da si priborimo naše oropane pravice nazaj. Ne skrivajte se v organizacijah, v katere ne spadate in zapomnite si to, da brati vsi enaki smo. Sodrugi, sedaj se pa vprašamo, kaj nas loči drug od drugega? Po mojem prepričanju ni razlike med nami; prav vsi smo le delovno orodje, katero se enako izkorišča, bodisi delavec ali uradnik, prav vsi stojimo okrog ene in iste skleda, zakaj bi ne bili potem tudi v enotni organizaciji. Sodrugi, še enkrat apeliram na vas sotrpini, da se zavedate dejstva, ako stopite vsi kod eden mož v našo strokovno borbena organizacijo in da se organizirate do zadnjega železničarja in se zavedajmo tega, da le člani so organizacija, nikakor pa ne košček papirja. Torej le s skupnim delom in združeno močjo v eni enotni strokovni borbeni organizaciji je nam naša bodočnost zasigurana.

Živel razredni boj, živila naša razredna zavest!
Živel naš enotni Savez železničarjev!

Za osemurni delavnik.

Veliki župan mariborske oblasti g. Pirkmajer je izdal odlok, da se na prošnjo gremija trgovcev v Celju podaljša delovni čas v trgovini in obrti. Celjski trgovci in obrtniki so namreč mnenja, da mora izsesati iz uslužben- cev čimveč krvi in znoja v svoj profit in da jim je zakon o zaščiti delav- cev in 8-urni delovnik deveta skrb. Savez privatnih nameščencev in slo- venska Delavska zbornica sta nasto- pila energično proti temu. Rezultat te akcije je bil, da je g. Pirkmajer ta svoj odlok brzojavno preklical.

To je zopet dokaz, kaj zamore dobra organizacija, če so vsi člani na svojem mestu.

Osemurni delovnik za — osle.

Zagrebske »Novosti« od 10. fe- bruarja 1927 so prinesle to-le notico: »Magistrat angleškega mesta Ly- thama, ki je poznan kot krasno izle- tišče, je izdal naredbo, ki ima zabra- niti zlorabo oslov in mul za jahanje. V naredbi se govori, da se smejo ži- vali za ježo dajati samo od 9. do 1. in od 2. do 6. ure popoldne in da morajo v poldanski pavzi dobiti dovolj hra- ne in vode. Poleg tega se ne smejo osli in mule posojati osebam, ki so stari manjše od 16 let in to do neke gotove teže«.

Ta odlok naj bi si prečitali vsi mi- nistri, posebno pa minister socialne politike, predvsem pa železniška u- prava od ministra saobračaja, gene- ralnega direktorja, direktorjev, raz- nih šefov in načelnikov in se vpraša- ti, ali niso vendar ljudje-proletarci nekoliko, recimo vsaj nekoliko več, nego angleški osli in mule.

Naj si jo prečitajo tudi vsi neor- ganizirani železničarji, pa tudi oni, ki so v napačnih organizacijah, da uvidijo, da je na svetu država, kjer celo osli in mule stoji na višji socialni stopnji, nego železničarji v Jugoslaviji.

Čudno postopanje zdravnikov in u- prave.

Nek delavec je imel nezgodo ter je bolehal daje časa in bil določen kot 50 odstot. dela nezmožen. Kon- cem januarja 1927 pa ga pozove nje- gov železniški zdravnik, da je zdrav in da mora nastopiti službo, ki jo je 1. februarja tudi nastopil. A dne 14. februarja 1927 pa dobi potom sek- cije odlok, da je po izjavi zdravniške komisije sploh nesposoben za vsako železniško službo. Nato pa nastopi modrost sekcije, ki odredi progovne- mu mojstru, da se navedenemu del- lavcu 14-dnevno odpove služba in da se mu za ves čas zaračuna hranarina.

Radovedni smo, kako se bodo pogledali zdravnik in zdravniška ko- misija, ko je prvi gonil delavca na delo, a drugi ga podi iz dela, češ, da je sploh nesposoben. Radovedni pa smo tudi, na podlagi katerih zako- nov more sekcija delavca, ki je fak- tično delal:

1. zaračunati kot bolnega,
2. ga prisiliti, da mora biti med odpovednim rokom v bolniškem sta- ležu, dasi ga je pristojni zdravnik sam poslal na delo.

Jesenice. Začetkom meseca smo pokopali agilnega sodruga Hladnika, ki ga je nenadoma iztrgala iz naših vrst in od ljubljene družine nezgo- da pri izvrševanju službe.

Kako priljubljen je bil, je pokazal pogreb, ko so se prišli posloviti od blizu in daleč sodrugi. Ni mu bilo v življenju usojeno priboriti si svoje pravice. Dasi že davno preje imeno- van poduradnikom, ko je imel polo- žen poduradniški izpit, samostojno skupino, ni bil ob prevedbi preveđen kot ostali v III. kategorijo činovni- kov, ampak le za zvaničnika. Vse prošnje in pritožbe niso pomagale nič — kjer leži krivda na tem, bi more- biti znala odgovoriti uprava. Ena pri- tožba je še nerešena in pričakujemo sedaj od direktcije, če že ni dala pra- vice njemu kot uslužbencu, da bo podvzela sedaj potrebne korake, da bo njegova prošnja ugodno rešena in da se na ta način družini odmeri penzija, ki bi mu pripadala kot či- novniku III. kat. in tako popravila krivico, ki jo je delala službencu, ki je sedaj žrtvoval življenje v službi, iste uprave.

Skopljje. Podružnica v Skoplju zelo agilno dela in je sedaj po komaj dvamesečnem obstoju se udeležila volitev delavskih zaupnikov in do- bila 77 glasov ter dva izvoljena za- upnika, nasprotniki pa 4 zaupnike. Vsekakor lep uspeh po dvimeseč- nem delu, ki naj bo v bodrilo vsem, zlasti takim, ki, ako ni takoj uspehov, postanejo malodušni.

Maribor II, kurilnica. Po znanem škandalu z našimi blagajniki, se je uprava vrgla na najbolj bedno našo osebje, ki ob izplačilu navadno ne dobi nič na roko, ampak ostane še dolžno živila. Okoli 50 prizadetih je dobilo pretekli teden sledeče pozive: »Poziva se Vas tem potom, da po- ravnate Vaš dolg Din 950.— (tu so razne svote) kurilnici Maribor te- kom 48 ur, sicer se bo proti Vam postopalo v smislu čl. 124 fin. za- kona. Šef kurilnice: podpis.«

Kje naj vzame ta delavec denar, ko celi mesec ne zasluži toliko! Ali naj gre krasti?

Smatrati moramo tako postopanje uprave za skrajno škandalozno, zla- sti v letu 1927. Povišajte osebju plače in omogočite mu človeka do- stojno življenje. Gornji poziv pa smo poslali parlamentarnim klubom, da preprečijo take grde napade.

Strokovni vestnik.

Iz sekcije strojevodij in kurjačev.

Zadnje čase, ko je nastal za stroj- no osebje kritičen položaj, zopet ho- dijo okoli razni elementi ter jih va- rajo s praznimi frazami in obljubami, zlasti glede nastavitve, prevedbe v III. kategorijo činovnikov in glede povišanja premij.

Da se osebje ne bo po nepotrebnem razburjalo in poleg tega nase- dalo raznim obljubam, povemo v na- slednjem točen položaj in kake izgle- de imamo za bodočnost:

1. Prevedba strojevodij iz I. katego-rije zvaničnikov v III. kategorijo či- novnikov.

Mnogo strojevodij, ki so bili na- pačno prevedeni in katerih pritožbe se niso upoštevale, je šlo delati v Trbovlje in razne druge kraje izpit čez 2 razreda meščanske šole, ker se jim je obljubilo, da bodo potem vsi prevedeni v III. kategorijo činovni- kov. Plačali so skupno pon Din 2000 in več, dobili spričevala, danes pa ni prevedbe od nikogar, dasi izpol- njujejo vse pogoje člena 8 zakona o drž. prom. osebju.

Kaj je ovira za prevedbo?

1. So skoro vsa z budžetom do- ločena mesta činovnikov III. kateg. zasedena.

2. se direktcija vsled tega izgo- varja, da nima kredita za napredova- nje v III. kateg. činovnikov.

Danes je osebja:

Kurilnica	Čin. III. kat.	Zvan. I. kat.	Dnevni- čarji	Opomba
Ljubljana I	84	47	1	Z Vrhniko
Ljubljana II	58	31	2	
Maribor	90	67	5	
Pragersko	3	12	—	
Zidanimost	10	9	—	
Dravograd	—	1	—	
Skupno	245	167	8	

Torej je le 245 činovnikov III. kat. in skupno 175 zvaničnikov in dnev- ničarjev, katerih veliko število ima pravo na prevedbo v III. kategorijo.

A kljub vsemu temu je predlaga- nih sedaj le 21 (enaindvajset) starej- ših zvaničnikov I. kateg. za preved- bo v III. kateg. činovnikov, ki bodo prišli v poštev po 1. aprilu 1927, ko bo stopil v veljavo novi budžet.

Vsi ostali pa bodo čakali, da se zopet mesta izprazni.

2. Nastavitev novih strojevodij in kurjačev.

Po 1. aprilu 1927 bude nastavlje- no večje število izprašanih stroje- vodij in kurjačev, ker je pri strojnem oddelku v novem budžetu predvide- nih večje število sistemiziranih mest. Vendar preti temu osebju velika ne- varnost. Direktcija jih namreč name- rava vse postaviti v prvo stopnjo osnovne plače ne oziraje se na število službenih let.

S tem bi bilo osebje zelo priza- deto. Opozarjamo vse na članek »Nastavitev«, po katerem naj se toč- no ravna in ne podpišejo izjav.

3. Premogovne premije.

Zadnji mesec so bile premije strojnemu osebju občutno znižane, ta- ko, da nekateri niso skoro nič dobili in se tako ravno nasprotno izvršuje Dežmanov izrek, ki je dejal: »da mo- rejo strojevodje priti tako daleč na- prej, da bodo vedno jedli pri belo pogrnjenih mizah, ne pa nosili seboj tašk in piskrčkov«.

Vzrok temu je dejstvo, da je ge- neralna direktcija brez vsakih po- skušnjih voženj, ne vemo po čigavem nasvetu, določila nove odmere, ki so se izkazale popolnoma pogrešne.

Savez stoji na stališču, da naj se do nadaljnjega izplačajo stare premi- je, tekom treh mesecev pa naj se iz- vedejo poizkusne vožne z vsemi se- rijami lokomotiv (s po eno dobro in eno slabo lokomotivo in ob različni zasedbi strojnega osebja) ter naj se na podlagi teh poizkusnih voženj de- finitivno določijo odmere za posa- mezne serije lokomotiv, proge in o- bremenitve.

Kako smo poučeni, direktcija te- ga noče akceptirati, ampak sestav- lja na podlagi dosedanjih izkušenj (na papirju) nove odmere, katerih tendenca pa gre za tem, da se sicer za osebne in brze vlake poviša za- služena premija za kakih 10 odstot. od sedaj nazadnje izplačane, a celo- kupen rezultat pa naj bo 25 odstot. znižanje premij od prejšnjih starih premij.

Razložili smo s tem položaj, na strojnem oseboju pa je, ako hoče svoje pridobitve obvarovati, da se organizira zajedno z vsemi ostalimi železničarji v enotno organizacijo — železničarjev.

Sekcija strojevodij in kurjačev.

Oddelek za otročje bolezni in posvetovalnica za matere in dojenčice.

Že s 1. julijem 1926 je bil otvoren na centralni ambulanti v Ljubljani v šobi št. 21 oddelek za otročje bolezni in istočasno posvetovalnica za matere in dojenčice, ki jo vodi specialist za otročje bolezni dr. Anton Breclj.

Dr. Breclj sprejema vsak torek in četrtek od pol 9. ure do 11. ure dopoldne otroke do 14. leta starosti s kroničnimi boleznimi ter posebno matere z dojenčci in malo deco.

Za bolne otroke izstavi nakaznico železniški zdravnik.

Istotam in ob istem času posluje tudi posvetovalnica za matere in dojenčice, v kateri dobe matere v zadnjih mesecih nosečnosti in po porodu za dojenčke potrebne nasvete glede dojitve, prehrane ter nege matere in otroka.

Zdravnik sprejema matere in dojenčke na podlagi članskega lista ter ni potrebna nikakoli nakaznica od strani železniškega zdravnika.

Železničarji; Podučite o tem svoje žene, da ne bodo hodile pred in po porodu na preiskavo k privatnim zdravnikom ter plačale tam visoke honorarje! Vsaka naj gre na centralno ambulanto v Ljubljani, kjer dobi vse nasvete brezplačno.

Centralna ambulanta se nahaja na Celoski cesti št. 4 nasproti velesejma.

Iz sekcije profesionistov.

Odsek je izdelal končnoveljavni načrt za premije profesionistov v kurilnicah, katerega so tudi že predali sodruzi v Mariboru, nakar se bo sklicala konferenca profesionistov, ki bo ta pravilnik sprejela ter ga predložila kompetentnim faktorjem. Stojimo na stališču, da se nadnagrada ukinejo, ker škodujejo obojestransko in profesionist ni stroj, katerega bi se lahko hitreje poglalo.

Uprava sedaj tudi izprevidava, da ni imela prav, ko nam je vedno na predstavitve lakonično odgovarjala, da je vse narejeno, da vsled tega naše zahteve niso utemeljene. Vidi se danes na strojih in na vozovih, da smo imeli prav in zadnji čas je, da sedaj uprava pravilnik, ki ga ji predložimo, sprejme in uvede s 1. aprilom 1927.

Druga naša zahteva je, da se s 1. aprilom 1927 splošno v vseh kurilnicah in delavnicah izvede regulacija plač, ki so danes naravnost sramotno nizke.

V letu 1927 imamo zaznamovati takoj prvi mesec lep porast članstva, ki bo v najkrajšem času že preseglo število 1000 organiziranih profesionistov in se danes oči odpirajo tudi onim zapeljencem, ki so od cepljenja pričakovali uspehov, a so želi same udarce.

Iz sekcije vlakospremnege osobja.

Pretekli mesec smo imeli dva dobro obiskana sestanka, na katerih smo mogli konstatirati, da se vlakospremno osobje vedno trdneje oklepa Saveza.

Med najvažnejšim smo ponovno predelavali predlog za sestavo ranga in dodelitve v službo ter sklenili za 25. februar sklicati konferenco vsega vlakospremnege osobja, da zadevo končno veljavno in zadovoljivo za vse rešimo.

Sklenilo se je izvesti intervencije pri direkciji radi:

1. Slabe kvalitete olja, ki je tako za nič, da so svetiljke takoj vse okajene in da se pri njih sploh ne da delati. Nam ne zadostuje, da ima olje (kakor izjavljajo strokovnjaki) dosti procentov maščobe itd. Naj se nam nabavi olje, ki bo vsaj tako uporabno, kot ga ima osobje zagrebske direkcije. Naj direkcija vpraša, kje ga kupijo v Zagrebu in ga tudi ona tam naroči.

2. Izplačila 20-odstot-eksekutivne doklade zaviračem, ki so bili s 1. aprilom 1926 nastavljeni, a dosejati še niso dobili 20-odstot. doklado izplačano.

3. Nepodeljenih plaščev vlakospremnege osobja.

Pri tej priliki prosimo zaupnike zunanjih postaj, da nam sporoče, ako kateri plaščev ni dobil.

4. Podelitve službene obleke zaviračem. Ker predpisi točno zahtevajo od vsega osobja službeno obleko, a jo direkcija zaviračem ne podeli, zahtevamo, da se da do spremembe pravilnika zaviračem vsaj inventarna obleka.

Nadalje se je razpravljalo tudi glede nabave službene obleke za vlakovodje-činovnike III. kateg., kateri morajo obleko ali celo ali pa polovico plačati.

Ugotovilo se je, da pride pri direkciji obleka zelo draga, da pa še ne odgovarja nošam in kvaliteti, enako pa bi tudi prišla draga obleka, ako si jo naroči vsak posebej.

Zato se je izvolil poseben odbor (Mravlje, Kuštrin, Osolin), ki ima nalogo pri raznih trgovcih in krojačih ugotoviti cene blaga in stroške za izdelavo, ter nato vse te podatke sporočiti zainteresiranim, nakar se bo na podlagi prijave dalo obleko izdelati najsolidnejšemu ponudniku.

Že danes pozivljamo sodruge vlakovodje-činovnike III. kateg. I. in II. grupe, ki bi reflektirali na obleko, da čimprej javijo na organizacijo, sekcijo vlakospremnege osobja, železničarski dom, Turjaški trg 2/II, katero obleko bi naročili (hlače, kapo, bluzo, plašč). Te prijave bi bile neobvezne ter bi na podlagi teh ugotovili le približno količino, da bi se mogli pogajati za cene.

Za definitivno prijavo pa bomo vsem poslali posebne tiskovine z natančnimi navodili. Obleka bo prišla gotovo Din 200.— do 300.— ceneje kot pri direkciji in bi se plačala na obroke.

Sekcija vlakospremnege osobja.

Vlakospremnege osobja!

Podružnicam Maribor III, Jesenice, Novomesto, Zidanimost in Pragersko.

Sekcija vlakospremnege osobja sklicuje v Ljubljano za petek, dne 25. februarja 1927 ob 15. uri v salonu restavracije pri Gorenjskem kolodvoru (preje gost. »Mali Triglav«) poleg kolodvora v šiški konferenco vlakospremnege osobja z dnevnim redom:

1. Določitev ranga in dodelitev vlakospremnege osobja v službo.
2. Vprašanje turnusov.
3. Ukrepi glede nastavitve zaviračev v 1. stopnjo osnovne plače.
4. Službena obleka.

Vabimo službe prosto vlakospremno osobje tudi iz podružnic, da se sestanka sigurno udeleži in točno pride.

Sekcija vlakospremnege osobja.

Nastavitev.

Naknadno s 1. aprilom 1926 je bilo nastavljeno večje število osobja na novi zakon popolnoma pravilno in so prišli v ono stopnjo osnovne plače, kamor spadajo po letih.

Za njimi pa je bilo nastavljenih tudi naknadno s 1. aprilom 1926 kakih 15 uslužbencev iz Maribora in 2 iz Ljubljane tudi v ono stopnjo osnovne plače, kamor spadajo po letih, a še ni dobilo izplačane razlike. Do sem bi še bilo vse nekako v redu.

A sedaj pa so dobili poslednje imenovani od direkcije dopise, da naj podpišejo izjavo, da se strinjajo s tem, da se jih nastavi v 1. stopnjo osnovne plače, ne oziraje se na njih službena leta, da to zahteva glavna kontrola. Uslužbenci, ki imajo že pravilno izstavljene dekrete v žepu, so se začudili tej zahtevi, ki je vendar čisto protizakonita, a ker so jih načelniki vedno prigovarjali, da morajo izjave podpisati, če ne, naj si sami pripišejo posledice, sta 2 ali 3 izjave podpisali ter jih bo seveda sedaj direkcija ponovno prevedla — mesto v 5, 6 ali 8 stopnjo, kamor spadajo po letih, jih bo uvrstila v 1. stopnjo osnovne plače.

Opozarjamo vse prizadete, ki so izjave podpisali, da so te izjave protizakonite in neveljavne ter naj se vsakdo, ki bo na podlagi teh izjav pomaknjen nazaj v prvo stopnjo, kakor hitro dobi novi dekret, pritoži na državni svet. V svrhu sestave pritožb naj nam naši sodruzi takoj pošljejo točne osebne podatke in dekret, ker je rok za pritožbe le 30 dni.

Vsi ostali, ki pa izjav niso podpisali, naj jih takoj vrnejo direkciji s pripombo, »da izjave ne morejo podpisati, ker se smatrajo po zakonu pravilno prevedeni«.

Člen 2, 3, 48 in ostali zakoni veljajo le za novo vstopivše uslužbenca, dočim ima veljati za vse delavce, ki so že na železnici ter vrše službo kot zavirači, premikači, kretniki, ali kaj drugega in čakajo na nastanitev, sigurno analogno kot ob prevedbi člen 211 zakona, ki pravi, da se za odrejanje periodičnih stopenj osnovne plače šteje čas službe, ki se šteje za pokojnino ter člen 123, ki pravi: »če se postavi dnevničar — stalen delavec — za uslužbenca z letno plačo, se mu všteje za pokojnino ves čas, ki ga je prebil kot stalen delavec v službi državnih prometnih naprav in sicer od takrat, ko je bil oproščen tega služenja.«

Enako jasno odreja člen 55, kako se popolnjujejo izpraznjena mesta, kjer izrečno loči kandidate za začetniške položaje, od katerih zahteva spričevala — šolska in strokovna — ter spričevalo o dosedanjem vedenju, pri drugih pa zahteva daljšo službo, ki se jim šteje za napredovanje.

Organizacija bo zbrala ves tozadeven material ter v najkrajšem času izvršila posebno intervencijo pri ministru saobračaja in glavni kontroli, da ukine ta svoj odlok.

Internacionalni pregled.

Gospodarski načrt nemških držav. železnice.

Novo sestavljeni načrt za leto 1927 določa število osobja na skupno 692.500 železničarjev, kar pomeni zopet novo redukcijo. V glavnem bo pri tem prizadeto osobje delavnic, katerih stalež je znižan od 114.000 na 100.000, kar pomenja, da bo reduciranih 14.000 delavcev. Organizacija je proti temu ostro nastopila, češ, da državna uprava reducirala svoje lastne obrate in osobje v korist privatni industriji. Nastop organizacije je imel ta uspeh, da je uprava redukcijo znižala na 5500 mož.

Tudi v novem proračunu je uprava določila 1.708.750 Mark (1 Marka = 13 Din) za »tehnično samopomoč« in za »železniško varstvo«, to je za organiziranje priprav za pobijanje stavk.

Posledice prevelikega štedenja.

V septembru 1926 je na progi Haag-Harlem iztiril brzovlak, pri katerem je bilo več oseb, med njimi strojevodja in pomožni strojevodja, ubitih, precejšnje število pa težko ranjenih.

Strokovna organizacija je takoj sestavila posebno komisijo, ki je ugotovila, da je na nezdolgi kriva uprava, ki je zanemarila vzdrževanje proge. Tudi vlada je sestavila svoje komisije, ki so končno ugotovile krivdo železniške direkcije, ki je za vzdrževalna dela na progi porabljala slabši material (ker je bil cenejši) in da je porabljala za dela same neizvežbane — pogodbene delavce, tako da je na pet pogodbenih delavcev prišel šele en stalen progovni delavec.

Kam bo privedlo enako štedenje pri nas, ko se postopa skoro na vseh progah ravno tako, kot v gornjem slučaju?

Razno.

Poziv ljubljanskim sodrugom!

V nedeljo, dne 20. februarja 1927 se vrši II. redna skupščina bolniške blagajne, na katero pridejo delegati iz vseh zunanjih podružnic. V soboto, dne 19. februarja 1927 pa se vrši v prostorih organizacije ob 15. uri predkonferenca vseh delegatov.

Ker je večina delegatov, ki ste jih izvolili povodom volitev v bolniško blagajno, delavcev in profesionistov, ki dobe od direkcije dnevno le Din 15.— do Din 17.— dijet, kar ni niti za kosilo zadosti, kaj šele za prenočišče, se obračamo do vseh sodrugov s prošnjo, da bi po možnosti sprejeli enega zunanjega sodruga na prenočišče od sobote na nedeljo, to je 19. februarja zvečer.

Prosimo vse, ki nam zamorejo ugoditi, da takoj javijo svoj naslov v prostorih organizacije, Železničarski dom, Turjaški trg 2/II, a najkasneje do 19. t. m. Rabimo skupno prenočišče za 25 sodrugov.

Centrala SŽJ.

Odgovor.

»Jugoslovanski železničar« št. 1 od 22. jan. tl. je prinesel s podpisom g. Sovreta neko ugotovitev o nekih mojih pogovorih z njim.

Ugotavljam samo, da dne 18. julija 1926 v Ptujem nisem ničesar o kilometraži za vlakospremno osobje govoril isto tudi ne z g. Sovretom.

V bodoče naj Vaš kristalno čisti poročevalec bolj točno in pošteno poroča, da Vam ne bo treba v časopisu izjavljati nekaj, kar ne odgovarja istini.

Budin, Pragersko.

Odprto pismo direktorju državnih železnic g. Kneževiču

v Ljubljani.

Kurjač Mihael Klemenčič se je meseca septembra minulega leta ponesrečil in umrl. Zapustil je sedem nepreskrbljenih otrok. Njegova vdova ni še do danes sprejela odpravnine. niti pogrebne, niti predjuma na pripadajočo pokojnino in je primorana živeti od milosti dobrosrčnih ljudi. Cela družina trpi veliko pomanjkanje in lakoto, kar je škandalozno za upravo državnih železnic, ker po zakonu bi moralo že vse to biti urejeno.

Vprašam Vas, gospod direktor, ali mislite kaj ukreniti, da dobi vdova pripadajočo ji nezdolgi rento, pogrebno in odpravnino.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1927.

Marcel Žorga, strojevodja.

Opomba uredništva: Kurjač Klemenčič je bil član »Udruženja kurjačev« in zdi se nam čudno, da to kategorijsko društvo ni imelo smisla zavzeti se za nesrečno družino svojega člana.

Zahvala.

Ferdinand in Marija Uranič upokojena v Sv. Jurju ob juž. žel. se zahvaljujeva vsem cenjenim sodrugom in darovalcem proge Grobelno-Rogatec, Sv. Jurij-Store, za darovano mi svoto 225 Din 30 p, katera mi je v bolezni svoje žene prav izdatno olajšala moj gmotni položaj.

Ferdinand in Marija Uranič.

Zahvala.

Zahvaljujem se v maminem in mojem imenu celokupnemu oseboju Ljubljane gl. kol. za poklonjeno podporo in venec.

Hladnik Ferdinand.

Vabilo.

Poporno društvo železniških uslužbencev sklicuje za v nedeljo, dne 27. februarja 1927 ob 8. uri zjutraj v prostorih hotela »Štrukelj«, Kolo-dvorska ulica v Ljubljani

občni zbor

z dnevnim redom:

1. Poročilo odbora.
2. Določitev podpore in članarine.
3. Volitev novega odbora.
4. Eventuelne spremembe pravil.
5. Raznoterosti.

Gg. zaupniki posebno vabljeni.

Odbor.

Za proletarske malčke

priredi »Zveza delavskih žen in deklet« v Ljubljani

ZABAVNI PREDPUSTNI POPOLDAN

dne 27. februarja 1927 v prostorih Delavske kulturne in telovadne zveze »Svoboda«, Delavski dom, Karl Marksov trg št. 12/II. Začetek ob 3. uri popoldne. ----- Vstop prost.